

SIMPOSI INTERNACIONAL

IMAGO MUNDI IN CANTIGAS DE SANTA MARIA

6, 7 i 8 maig 2026

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Facultat de Filosofia i Lletres

Sala d'Actes Frederic Udina (B7/1056) – Edifici B

Inscripcions a: Marialncoronata.Colantuono@uab.cat

Amb el suport de:

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

UAB Departament
d'Art i
Musicologia

Amb la col·laboració de:

ARXIU OCCITÀ
(INSTITUT D'ESTUDIS MEDIEVALS)
UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

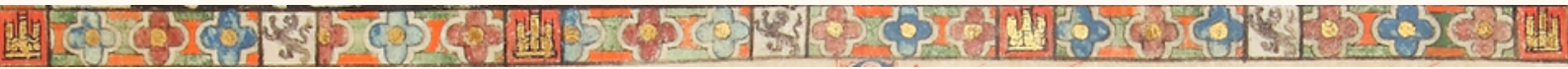

INSTITUT D'ESTUDIS MEDIEVALS

MAGISTRI
CATALONIAE & MEDITERRANEI

SGR
2021-63

PRESENTACIÓ

El Simposi s'inscriu en el marc del projecte internacional "Imago Mundi in Cantigas de Santa Maria", una iniciativa interdisciplinària dedicada a l'estudi del repertori marià d'Alfons X el Savi amb l'objectiu de situar-lo en el seu context cultural, social i simbòlic.

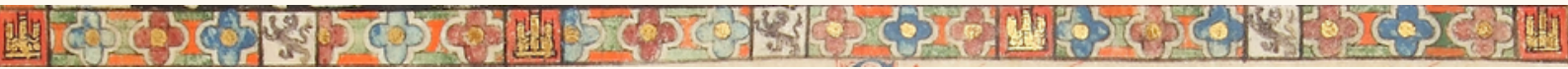
El projecte aborda aquesta col·lecció poètico-musical com una representació del món i dels imaginaris medievals, en un moment de profundes transformacions religioses i socials. A través de l'anàlisi integrada de textos, música i imatges, i amb la participació d'especialistes internacionals, el Simposi explora les representacions del temps i l'espai com a categories essencials per entendre la visió del món articulada per les "Cantigas de Santa Maria", tot restituint al repertori la seva dimensió viva, performativa i social.

Comitè científic

- **Adriana Camprubí** (Universitat de Barcelona)
- **Manuel Castiñeiras** (Universitat Autònoma de Barcelona)
- **Maria Inconata Colantuono** (Universitat Autònoma de Barcelona)
- **Daniel Rico Camps** (Universitat Autònoma de Barcelona)
- **Antoni Rossell** (Universitat Autònoma de Barcelona)
- **Carles Sánchez Márquez** (Universitat Autònoma de Barcelona)

*Imatge de la portada:

CANTIGAS DE SANTA MARIA (Códice de los músicos). Real Biblioteca del Monasterio de San Lorenzo de El Escorial (RBME b-I-2), fol. 29r ©

6 DE MAIG

14.30 h — Registre

15.00 h — Benvinguda i presentació

- **Margarita Freixas Alás** (Degana de la Facultat de Filosofia i Lletres)
- **Daniel Rico** (Director del Departament d'Art i Musicologia)
- **Joan Curbet** (Director de l'Institut d'Estudis Medievals)
- **Manuel Castiñeiras** (IP Grup de Recerca Magistri Cataloniae & Mediterranei)
- **Maria Inconata Colantuono** (IP del projecte "Imago mundi in Cantigas de Santa Maria")

15.30 h – 16.10 h — Ponència inaugural

Antoni Rossell (Universitat Autònoma de Barcelona)

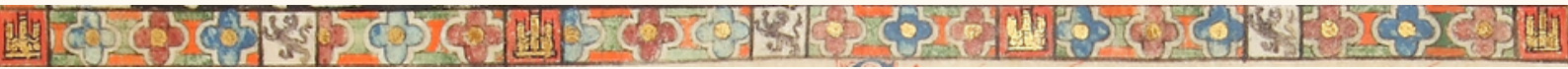
"Intertextualitat i intermelodicitat en Alfons X: la poètica de la construcció lírica medieval"

SESSIÓ I
Moderador: Daniel Rico

16.30 h

Manuel Castiñeiras (Universitat Autònoma de Barcelona)

"Objetos devocionales e interculturalidad. El icono de Nuestra Señora de Sednaya (Siria) y otras representaciones marianas de trasfondo oriental en las Cantigas de Santa Maria"

16.50 h

Joan Duran-Porta (Universitat Autònoma de Barcelona)

“Orfebreria representada a les Cantigas de Santa Maria. Els objectes sumptuaris en la construcció visual i simbòlica de l’espai litúrgic”

17.10 h

Carles Sánchez Márquez (Universitat Autònoma de Barcelona) “Entre la fe y la forma: arquitectura y oficios artísticos en las miniaturas alfonsinas”

17.30 h

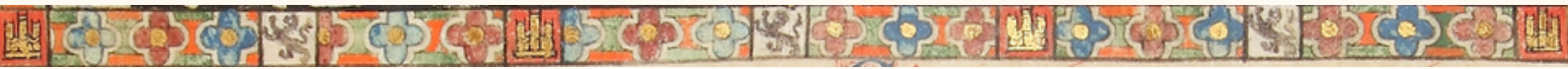
Laia Cutrina (Universitat Autònoma de Barcelona)

“Els colors de Maria: tècnica i usos simbòlics a les Cantigas”

17.50 h – 18.15 h — Debat

18.30 h — INAUGURACIÓ DE L’EXPOSICIÓ - “Alfons X y Galicia”

- **Presidenta del Consello da Cultura Galega:** Rosario Álvarez Blanco
- **Vicerectora de Cultura i Política Lingüística:** Laura Santamaria Guinot
- **Comissari de l’exposició:** Antoni Rossell

7 DE MAIG

SESSIÓ II

Moderador: Manuel Castiñeiras

9.30 h – 10.10 h

Elvira Fidalgo (Universidad de Santiago de Compostela)

“El cielo en la tierra: imaginando el más allá en las Cantigas de Santa Maria”

10.30 h

Manuel Negri (Universidad de Santiago de Compostela) Personaggi di altre tradizioni nelle Cantigas de Santa Maria: alcune letture comparate

10.50 h

Antonio Contreras Martín (Institut d'Estudis Medievals-UAB)

El oficio de las armas en las Cantigas de Santa Maria de Alfonso X el Sabio

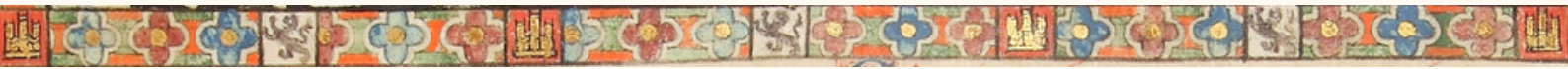
11.10 h – 11.30 h — Debat

11.30 h — Pausa

12.00 h

Gabriel Seguí Trobat (Institut de Litúrgia de Barcelona)

“L'escatologia mariana a les Cantigas de Santa Maria”

12.20 h

Antoni Madueño Ranchal (Grup Recerca - "Magistri Cataloniae & Mediterranei")

"Les Cantigas de Santa Maria en la redempció i mort de la joglaria"

12.40 h

Odette Castro Rodríguez i Maria Matias Pardo (Universitat Autònoma de Barcelona)

"El poder de la mujer sobre el demonio en las Cantigas de Santa Maria"

13.00 h – 13.20 h — Debat

13.20 h – 15.00 h — Pausa dinar

SESSIÓ III
Moderador: Adriana Camprubí

15.00 h – 15.40 h

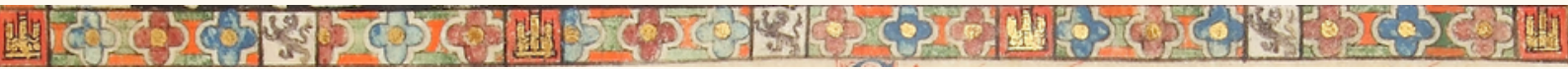
Manuel Pedro Ferreira (Universidade NOVA de Lisboa)

"O problema do ritmo na notação das Cantigas de Santa Maria"

16.00 h

Maria Incoronata Colantuono (Universitat Autònoma de Barcelona)

"Modalitat arcaica i mobilitat melòdica en les Cantigas de Santa Maria: indicis d'una tradició oral subjacent"

16.20 h

Marie Virginie Cambriels (Université Paul-Valéry Montpellier 3)

“Les Cantigas de Santa Maria, un Laudario di Santa Maria? Relations spirituelles, contextuelles et musicales entre la cour alphonstine et les franciscains”

16.40 h

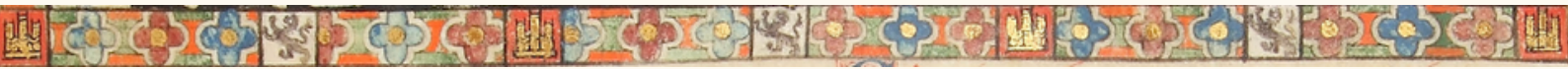
Rolf Bäcker (ESMUC- Escola Superior de Música de Catalunya) “Entre devoción mariana y exégesis tipológica: las representaciones de músicos e instrumentos en las Cantigas de Santa María”

17.00 h – 17.20 h — Debat

17.30 h — Conferència-performance

Paloma Gutiérrez del Arroyo i Manuel Vilas (Escuela de Música Medieval y de Tradición Oral de Madrid)

“Cantar historias en verso en el siglo XIII: la Cantiga de Santa Maria 115, la más larga”

8 DE MAIG

SESSIÓ IV

Moderador: Maria Incoronata Colantuono

9.30 h – 10.10 h

Stephen Parkinson (University of Oxford)

“O triunfo do zajal: virtuosismo e modularidade nas Cantigas de Santa Maria narrativas”

10.10 h

Adriana Camprubí (Universitat de Barcelona)

“El virelai a les Cantigas de loor del còdex de Toledo”

10.30 h

Florence Mouchet (Université Toulouse II Jean Jaurès)

“Variations musicales sur le nom de Maria: mise en contexte de la cantiga 70”

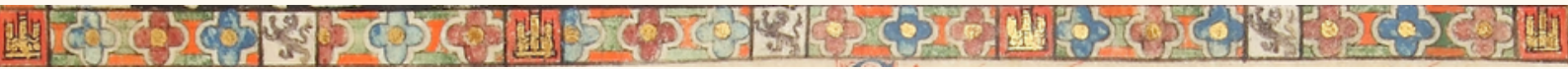
10.50 h – 11.10 h — Debat

11.10 h — Pausa

11.40 h

Ivo Elies Oliveres (Università degli Studi di Napoli Federico II)

“La sensorialitat olfactiva a les Cantigas de Santa Maria: una amplificatio alfonsina?”

12.00 h

Claudio Campesato (Pontificio Ateneo Sant'Anselmo di Roma)

"Que foi mais doce ca mel". Una lectura allegoretica della presenza di api, miele e cera nelle Cantigas de Santa Maria

12.20 h

Queralt Rodríguez i Campaña (Universitat Autònoma de Barcelona)

"Devoció, premi i càstig: l'ús del menjar a les Cantigas de Santa Maria"

12.40 h – 13.00 h — Debat

13.00 h

Mari Carmen Gómez Muntané (Universitat Autònoma de Barcelona)

CLAUSURA